

ประกาศสภากายภาพบำบัด

เรื่อง แนวทางการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์แบบเข้มข้น
สำหรับผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค โดยหน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัด

พ.ศ. ๒๕๖๗

ตามที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้ขับเคลื่อนนโยบายบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์แบบเข้มข้น สำหรับผู้ป่วยระยะกลาง (intermediate care : IMC) ๔ กลุ่มโรค ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุข (Service plan IMC) และสภากายภาพบำบัด โดยมีการพัฒนาระบบบริการและมีนโยบายให้คลินิกกายภาพบำบัดขึ้นทะเบียนกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เป็นหน่วยนวัตกรรมร่วมบริการ โดยให้ร่วมรับผิดชอบเป็นผู้ลงทะเบียนสำหรับผู้ป่วยระยะกลางในระบบ Disability Portal เพื่อเพิ่มการเข้าถึงการให้บริการของประชาชน

เพื่อให้การจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์แบบเข้มข้น สำหรับผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค โดยหน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัดเป็นไปอย่างได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยแก่ประชาชน สภากายภาพบำบัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสภากายภาพบำบัดในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ จึงกำหนดแนวทางการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์แบบเข้มข้น สำหรับผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค ได้แก่ ๑) ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) ๒) ผู้ป่วยสมองบาดเจ็บ (Traumatic brain injury) ๓) ผู้ป่วยไขสันหลังบาดเจ็บ (Spinal cord injury) และ ๔) ผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักจากภัยอันตรายชนิดไม่รุนแรง (Fragility hip fracture) ซึ่งเป็นการให้การดูแลแบบผู้ป่วยนอกหรือในชุมชน โดยหน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัด ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดกรอง เพื่อลงทะเบียนผู้ป่วยสำหรับผู้ป่วยระยะกลาง ๓ กลุ่มโรค ได้แก่ กลุ่มโรคหลอดเลือดสมอง กลุ่มสมองบาดเจ็บ และกลุ่มไขสันหลังบาดเจ็บ โดยหน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัด มีดังนี้

(๑) ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยว่า เป็นโรคหลอดเลือดสมอง หรือสมองบาดเจ็บ หรือไขสันหลังบาดเจ็บ และจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน

(๒) ผู้ป่วยมีอาการทางระบบประสาทคงที่ โดยอาการและความบกพร่อง เช่น กล้ามเนื้ออ่อนแรง ชา เกร็ง ไม่แย่ง เป็นต้น

(๓) ผู้ป่วยไม่มีภาวะทางอายุรกรรม ศัลยกรรม หรืออาการอื่นที่มีผลต่อการฝึกด้วยวิธีการทางกายภาพบำบัด ดังต่อไปนี้

๓.๑ โรคหัวใจ หัวใจเต้นผิดปกติ หรือมีอาการเจ็บหน้าอกขณะทำกิจกรรม

๓.๒ โรคติดต่อทางเดินหายใจ วัณโรค หรือโรคที่ติดต่อทางการไอ จาม ระยะเวลาเจ็บหรือแพร่เชื้อ

(๔) ผู้ป่วยมีสัญญาณชีพคงที่ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ทุกข้อ

- ๔.๑ ชีพจรขณะพัก มากกว่า ๖๐ ครั้งต่อนาที และไม่เกิน ๑๐๐ ครั้งต่อนาที
- ๔.๒ ความดันโลหิต มากกว่าหรือเท่ากับ ๙๐/๖๐ และไม่สูงกว่า ๑๘๐/๑๑๐ มิลลิเมตรปรอท
- ๔.๓ อัตราการหายใจ ไม่สูงกว่า ๒๒ ครั้งต่อนาที
- ๔.๔ ค่าความเข้มข้นออกซิเจนในเลือด วัดที่ปลายนิ้ว (SpO2) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๖
- ๔.๕ อุณหภูมิร่างกาย ไม่สูงกว่า ๓๗.๘ องศาเซลเซียส

(๕) ผลประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน Barthel Index ADL ได้คะแนนรวมน้อยกว่า ๑๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

หากผลการประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน Barthel Index ADL ได้คะแนนรวมมากกว่าหรือเท่ากับ ๑๕ คะแนน แต่ผู้ป่วยยังมีภาวะความบกพร่องและมีความจำกัดในการทำกิจกรรม ที่ควรได้รับการฝึกทางกายภาพบำบัด เพื่อเร่งการฟื้นตัวจากปัญหาด้านการเคลื่อนไหว การเคลื่อนย้าย การทรงตัว การใช้แขนขา การทำกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ ๒ รายการขึ้นไป ดังนี้

- ๕.๑ ปัญหาการกลืน (Swallowing problems)
- ๕.๒ ปัญหาการสื่อสาร การสื่อสาร (Communication problems)
- ๕.๓ ปัญหาการเคลื่อนไหวร่างกาย (Mobility problems)
- ๕.๔ ปัญหาด้านกระบวนการคิดและการรับรู้ (Cognitive and perception problems)
- ๕.๕ ปัญหาระบบขับถ่าย ลำไส้ และกระเพาะปัสสาวะ (Bowel and bladder problems)

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดกรอง เพื่อลงทะเบียนผู้ป่วยสำหรับผู้ป่วยระยะกลาง กลุ่มโรคกระดูกสะโพกหักจากภัยอันตรายชนิดไม่รุนแรง โดยหน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัด มีดังนี้

(๑) ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยว่า เป็นโรคกระดูกสะโพกหักจากภัยอันตรายชนิดไม่รุนแรง มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ ๕๐ ปี และจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน

(๒) ผู้ป่วยไม่มีภาวะทางอายุรกรรม ศัลยกรรม หรืออาการอื่นที่มีผลต่อการฝึกด้วยวิธีการทางกายภาพบำบัด ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ โรคหัวใจ หัวใจเต้นผิดปกติ หรือมีอาการเจ็บหน้าอกขณะทำกิจกรรม
- ๒.๒ โรคติดต่อทางเดินหายใจ วัณโรค หรือโรคที่ติดต่อทางการไอ จาม ระยะเวลาเจ็บหรือแพร่เชื้อ
- ๒.๓ มีปัญหาหลังปัสสาวะ อุจจาระไม่ได้

(๓) ผู้ป่วยมีสัญญาณชีพคงที่ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ทุกข้อ

- ๓.๑ ชีพจรขณะพัก มากกว่า ๖๐ ครั้งต่อนาที และไม่เกิน ๑๐๐ ครั้งต่อนาที
- ๓.๒ ความดันโลหิต มากกว่าหรือเท่ากับ ๙๐/๖๐ และไม่สูงกว่า ๑๘๐/๑๑๐ มิลลิเมตรปรอท
- ๓.๓ อัตราการหายใจ ไม่สูงกว่า ๒๒ ครั้งต่อนาที
- ๓.๔ ค่าความเข้มข้นออกซิเจนในเลือด วัดที่ปลายนิ้ว (SpO2) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๖
- ๓.๕ อุณหภูมิร่างกาย ไม่สูงกว่า ๓๗.๘ องศาเซลเซียส

(๔) ผลประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน Barthel Index ADL ได้คะแนนรวมน้อยกว่า ๑๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน

หากผลการประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน Barthel Index ADL ได้คะแนนรวมมากกว่าหรือเท่ากับ ๑๕ คะแนน แต่ผู้ป่วยยังมีภาวะความบกพร่องและมีความจำกัดในการทำกิจกรรม ที่ควรได้รับการฝึกทางกายภาพบำบัด เพื่อเร่งการฟื้นตัวจากปัญหาด้านการเคลื่อนไหว การเคลื่อนย้าย การทรงตัว การใช้แขนขา การทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างน้อย ๑ รายการขึ้นไป ดังนี้

- ๔.๑ การขึ้นลงจากเตียง (Transfers bed to chair and back)
- ๔.๒ การเคลื่อนไหว นั่ง ยืน เดิน (Mobility on level surfaces)
- ๔.๓ การขึ้นลงบันได (Stair climbing)
- ๔.๔ การเข้าห้องน้ำ (Toilet use)

ข้อ ๓ แนวทางการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์แบบเข้มข้น สำหรับผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค โดยหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดในชุมชน มีดังนี้

(๑) ผู้ป่วยได้รับการลงทะเบียนในระบบ Disability Portal ซึ่งอาจเป็นการลงทะเบียนโดยหน่วยบริการ IMC center หรือหน่วยบริการในเครือข่าย หรือหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัด

(๒) ผู้ป่วยสามารถเลือกไปรับบริการจากหน่วยบริการได้ทุกแห่ง ทั้งที่โรงพยาบาลและหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดภายในจังหวัดหรือข้ามจังหวัด ทั้งนี้ เป็นไปตามเหตุผลและความจำเป็นการเดินทาง รวมถึงความสะดวกของผู้ป่วยและผู้ดูแล

ผู้ป่วยสามารถสอบถามข้อมูลการรับบริการจากหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดได้ที่สายด่วน สปสช. ๑๓๓๐

(๓) หน่วยบริการทุกหน่วยสามารถเห็นข้อมูลการลงทะเบียนและประวัติการรับบริการของผู้ป่วยในระบบ Disability Portal ต่อเมื่อผู้ป่วยมาขอรับบริการ โดยใช้บัตรประชาชนแสดงตัวตนเพื่อยืนยันการขอเข้ารับการรักษา (Authentication)

(๔) หน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัด มีพื้นที่ให้บริการอยู่ภายในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งคลินิก ยกเว้นคลินิกกายภาพบำบัดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนครปฐม) สามารถให้บริการได้ทั้ง ๖ จังหวัด

หน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดในต่างจังหวัด สามารถจัดบริการให้กับผู้ป่วยที่อยู่ในพื้นที่ของอำเภอรอยต่อระหว่างจังหวัดได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้ให้บริการและการเข้าถึงบริการของผู้ป่วย

(๕) หน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดในจังหวัดเดียวกัน อาจมีการจัดระบบเครือข่ายบริการเพื่อส่งต่อและประสานงานได้ แต่ต้องไม่กระทบต่อการเลือกเข้ารับบริการของผู้ป่วย ทั้งกรณีที่ส่งต่อและไม่ส่งต่อผู้ป่วย

(๖) ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดที่ให้บริการ ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดของหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัด

(๗) ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ต้องให้บริการทางกายภาพบำบัดที่หน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดหรือในชุมชน อย่างน้อยครั้งละ ๔๕ นาที รวมไม่เกิน ๒๐ ครั้ง ภายในระยะ ๖ เดือน หลังการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล โดยนับรวมจำนวนครั้งการให้บริการจากทุกหน่วยบริการ

กรณีผู้ป่วยมีความจำเป็นต้องได้รับการทางกายภาพบำบัดต่อเนื่อง แต่เกินเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด พึงแนะนำให้ผู้ป่วยเข้ารับบริการทางกายภาพบำบัดในหน่วยบริการในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

(๘) ความถี่ในการให้บริการ ควรคำนึงถึงระดับความบกพร่อง ความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง และศักยภาพในการฟื้นตัวของผู้ป่วย

(๙) ผู้ป่วยหรือผู้ดูแล ต้องลงนามยินยอมรับบริการจากหน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัดในครั้งแรกที่ขอรับบริการ โดยหน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัดเตรียมเอกสารให้การยินยอมรับบริการที่มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๙.๑ ชื่อ นามสกุล อายุ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ที่อยู่ของผู้ป่วย

๙.๒ ระบุข้อความ ดังนี้

“ข้าพเจ้ามีความประสงค์รับบริการจากคลินิก โดยยินยอมเปิดเผยข้อมูลการเจ็บป่วย ประวัติการรักษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อบริการและติดตามผลการรักษาของหน่วยบริการและเครือข่าย ข้าพเจ้ารับทราบถึงการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว และยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำที่เป็นประโยชน์สูงสุดจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ข้าพเจ้ายินยอมให้เจ้าหน้าที่สามารถบันทึกภาพ/วิดีโอขณะรับบริการ โดยปกปิดใบหน้า และไม่ระบุตัวตน ตลอดการรับบริการนี้”

๙.๓ มีการลงลายมือชื่อผู้ป่วยหรือผู้ดูแลที่เป็นตัวแทนของผู้ป่วย และพยาน ๑ คน รวมทั้งลงวันที่แสดงความยินยอม

(๑๐) หน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัด ต้องมีเวชระเบียนเพื่อบันทึกการบริการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑๐.๑ ชื่อ นามสกุล เพศ อายุ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน สถานภาพสมรส น้ำหนัก ส่วนสูง ชื่อผู้ดูแลหลักและความสัมพันธ์กับผู้ป่วย

๑๐.๒ การวินิจฉัยโรค

๑๐.๓ ประวัติการรักษา โดยระบุวันเวลาเข้ารับการรักษา การรักษาที่ได้รับ วันที่จำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

๑๐.๔ โรคประจำตัวอื่น และการรักษาความบกพร่อง หรือความพิการอื่น

๑๐.๕ ผลการประเมินแรกรับ มีดังนี้

๑๐.๕.๑ ผลประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน Barthel Index ADL ทั้งคะแนนหัวข้อและคะแนนรวม

๑๐.๕.๒ การประเมินความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว โดยอาจใช้

- แบบประเมินมาตรฐาน เช่น PASS, STREAM, functional mobility task เป็นต้น
- รายงานการประเมินความบกพร่องของ muscle power, muscle tone, reflex, joint range of motion, pain scale, balance test, gait analysis, ambulation mode เป็นต้น

๑๐.๕.๓ การประเมินภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ เช่น shoulder pain/subluxation, joint stiffness, muscle contracture, bed sore, เสมหะคั่งค้าง เป็นต้น

๑๐.๕.๔ กรณีให้บริการผู้ป่วยในชุมชน ควรบันทึกลักษณะที่อยู่อาศัย ซึ่งอาจส่งผลต่อการฝึกกิจวัตรประจำวัน เช่น บริเวณที่นอน รับประทานอาหาร อาบน้ำ และขับถ่าย เป็นต้น

๑๐.๕.๕ สรุปปัญหาผู้ป่วยตามแนวคิด International Classifications of Functioning (ICF) ตัวอย่างเช่น

- Impairments เช่น muscle weakness, limited joint range of motion, joint stiffness, poor motor control, poor sitting/standing balance, abnormal gait pattern และปัญหาจากภาวะแทรกซ้อนอื่น ๆ

- Functional activity limitations เช่น poor functional mobility task, poor ambulation หรือระบุกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่มีปัญหา

- Participation restrictions เช่น การทำงานหรือการประกอบอาชีพ การร่วมกิจกรรมกับครอบครัวหรือชุมชน เป็นต้น

๑๐.๕.๖ ระบุเป้าหมายการรักษาทางกายภาพบำบัดตามปัญหาที่ปรากฏ เช่น แผนการแก้ไข/จัดการ impairments, functional activity limitations, participation restrictions และการเพิ่มคุณภาพชีวิต เป็นต้น

๑๐.๕.๗ แผนการรักษาผู้ป่วย ระบุวิธีการแก้ไข/จัดการที่ให้แก่ผู้ป่วยและผู้ดูแล เช่น passive exercise, range of motion exercise, strengthening exercise, motor control exercise, upper extremity/lower extremity training, functional mobility task training, sitting/standing balance training, ambulation/gait training, home program เป็นต้น

๑๐.๕.๘ ระบุข้อห้ามและข้อควรระวังในการดูแลรักษา

(๑๑) มีการบันทึกรายละเอียดการรักษาในแต่ละครั้ง โดยควรมีรายละเอียดดังนี้

๑๑.๑ ประเมินความพร้อมการรับการรักษาทางกายภาพบำบัด คัดกรองด้วยความดันโลหิต ชีพจร อัตราการหายใจ อุณหภูมิกาย และอาการอื่น ๆ

๑๑.๒ เวลาที่ให้การรักษา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดการรักษา

๑๑.๓ บันทึกความก้าวหน้าและรายละเอียดการให้บริการ โดยอาจใช้รูปแบบ SOAP note (Subjective, Objective, Assessment, Plan)

๑๑.๔ บันทึกผลประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน Barthel Index ADL ทุกครั้ง

๑๑.๕ มีการลงลายมือชื่อผู้รักษาทุกครั้ง

๑๑.๖ มีการลงลายมือชื่อรับรองการรับการรักษา โดยผู้ป่วยหรือญาติทุกครั้ง

ข้อ ๔ วิธีการลงทะเบียนผู้ป่วยสำหรับผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค เพื่อรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์แบบเข้มข้นในระบบ Disability Portal ทำได้ ๒ วิธี ดังนี้

(๑) การลงทะเบียนผู้ป่วยโดยหน่วยบริการ IMC center หรือหน่วยบริการในเครือข่าย ซึ่งเป็น การลงทะเบียนผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค ที่พ้นระยะวิกฤต และได้รับการประเมินตามเกณฑ์ โดยมีผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดเป็นผู้จัดการ (Project manager) ทำหน้าที่ลงทะเบียนผู้ป่วย

(๒) การลงทะเบียนผู้ป่วยโดยหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัด ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้ป่วยขอรับบริการที่คลินิกกายภาพบำบัด และได้ตรวจสอบจากระบบ Disability Portal แล้ว พบว่า ยังไม่ได้รับการลงทะเบียนจากหน่วยบริการตามข้อ ๔ (๑) ให้หน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัด สามารถดำเนินการลงทะเบียนผู้ป่วยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๒.๑ กรณีมีใบสรุปผลการรักษา หรือใบส่งต่อจากโรงพยาบาล โดยหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดสามารถประเมินผู้ป่วยตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดกรองในข้อ ๑ หรือข้อ ๒ และลงทะเบียนในโปรแกรม Disability Portal ได้

๒.๒ กรณีไม่มีใบสรุปผลการรักษา หรือใบส่งต่อจากโรงพยาบาล โดยหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดสามารถใช้บัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับบริการ เพื่อตรวจสอบประวัติการรักษาในระยะเป็นผู้ป่วยในจากฐานข้อมูล e-claim ในโปรแกรม Disability Portal ได้

๒.๓ กรณีไม่พบข้อมูลของผู้ป่วยในฐานข้อมูล e-claim ในโปรแกรม Disability Portal โดยหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดสามารถสอบถามข้อมูลประวัติผู้ป่วยจากสายด่วน สปสช. ๑๓๓๐ หรือซักประวัติผู้ป่วยเพิ่มเติม และตรวจประเมินผู้ป่วยตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดกรองในข้อ ๑ หรือข้อ ๒ และลงทะเบียนในโปรแกรม Disability Portal ได้ หรือหน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัดอาจส่งต่อผู้ป่วยไปยังหน่วยบริการปฐมภูมิใกล้บ้านที่มีแพทย์ประจำ เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค

๒.๔ หน่วยนวัตกรรมการคลินิกกายภาพบำบัด ลงทะเบียนผู้ป่วยในโปรแกรม Disability Portal โดยแนบไฟล์เอกสารใบสรุปผลการรักษา หรือใบส่งต่อจากโรงพยาบาล หรือแบบฟอร์มประเมินผู้ป่วยเพื่อเข้ารับบริการ ให้เป็นไปตามภาคผนวก ๑ ท้ายประกาศนี้

๒.๕ ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ต้องกำหนดความถี่ของการจัดบริการให้สอดคล้องกับสถานะ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ของผู้ป่วยแต่ละราย โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้ป่วย

ข้อ ๕ การกำหนดรหัส ICD-10 ของผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค ให้เป็นไปตามภาคผนวก ๒ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ การประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน Barthel Index ADL ให้เป็นไปตามภาคผนวก ๓ ท้ายประกาศนี้

ข้อ ๗ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(ศาสตราจารย์ กภ. ประวิตร เจนวรรณะกุล)

นายกสภากายภาพบำบัด

ภาคผนวก ๑

ตัวอย่าง แบบฟอร์มประเมินผู้ป่วยเพื่อเข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์แบบเข้มข้น
สำหรับผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค โดยหน่วยนวัตกรรมคลินิกกายภาพบำบัด

แบบฟอร์ม ๑

หน่วยบริการ.....รหัสหน่วยบริการ.....
ชื่อผู้ป่วย.....นามสกุล.....โทรศัพท์.....
การวินิจฉัยโรค.....ICD-10.....
วันที่ประเมิน.....วันที่ลงทะเบียนผู้ป่วยเข้าไปโปรแกรม Disability Portal.....

กลุ่มโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke) กลุ่มสมองบาดเจ็บ (Traumatic brain injury)
และกลุ่มไขสันหลังบาดเจ็บ (Spinal cord injury) ใช้เกณฑ์ดังนี้

๑. ได้รับการวินิจฉัยว่า เป็นโรคหลอดเลือดสมอง หรือสมองบาดเจ็บ หรือไขสันหลังบาดเจ็บ และจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน
๒. มีอาการทางระบบประสาทคงที่ โดยอาการและความบกพร่อง เช่น กล้ามเนื้ออ่อนแรง ชา เกร็ง ไม่แย่งลง เป็นต้น
๓. ไม่มีภาวะทางอายุรกรรม ศัลยกรรม หรืออาการอื่นที่มีผลต่อการฝึกด้วยวิธีการทางกายภาพบำบัด ดังต่อไปนี้
- ๓.๑ โรคหัวใจ หัวใจเต้นผิดปกติ หรือมีอาการเจ็บหน้าอกขณะทำกิจกรรม
- ๓.๒ โรคติดต่อทางเดินหายใจ วัณโรค หรือโรคที่ติดต่อทางการไอ จาม ระยะกำเริบหรือแพร่เชื้อ
๔. มีสัญญาณชีพคงที่ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ทุกข้อ
- ๔.๑ ชีพจรขณะพัก(มากกว่า ๖๐ ครั้งต่อนาที และไม่เกิน ๑๐๐ ครั้งต่อนาที)
- ๔.๒ ความดันโลหิต(มากกว่าหรือเท่ากับ ๙๐/๖๐ และไม่สูงกว่า ๑๘๐/๑๐๐ มิลลิเมตรปรอท)
- ๔.๓ อัตราการหายใจ.....(ไม่สูงกว่า ๒๒ ครั้งต่อนาที)
- ๔.๔ ค่าความเข้มข้นออกซิเจนในเลือด วัดที่ปลายนิ้ว (SpO2)..... (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๖)
- ๔.๕ อุณหภูมิร่างกาย(ไม่สูงกว่า ๓๗.๘ องศาเซลเซียส)
๕. Barthel Index ADL จาก ๒๐ คะแนน
- หากผลการประเมินได้คะแนนรวมมากกว่าหรือเท่ากับ ๑๕ คะแนน แต่ผู้ป่วยยังมีภาวะความบกพร่องและมีความจำกัดในการทำกิจกรรม ที่ควรได้รับการฝึกทางกายภาพบำบัด เพื่อเร่งการฟื้นตัวจากปัญหาด้านการเคลื่อนไหว การเคลื่อนย้าย การทรงตัว การใช้แขนขา การทำกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ ๒ รายการขึ้นไป ดังนี้
- ปัญหาการกลืน (Swallowing problems)
- ปัญหาการสื่อสาร การสื่อสารภาษา (Communication problems)
- ปัญหาการเคลื่อนไหวร่างกาย (Mobility problems)
- ปัญหาด้านกระบวนการคิดและการรับรู้ (Cognitive and perception problems)
- ปัญหาระบบขับถ่าย ลำไส้ และกระเพาะปัสสาวะ (Bowel and bladder problems)

หน่วยบริการ.....รหัสหน่วยบริการ.....
 ชื่อผู้ป่วย.....นามสกุล.....โทรศัพท์.....
 การวินิจฉัยโรค.....ICD-10.....
 วันที่ประเมิน.....วันที่ลงทะเบียนผู้ป่วยเข้าโปรแกรม Disability Portal.....

กลุ่มโรคกระดูกสะโพกหักจากกษัยนตรายชนิดไม่รุนแรง (Fragility hip fracture)

๑. ได้รับการวินิจฉัยว่า เป็นโรคกระดูกสะโพกหักจากกษัยนตรายชนิดไม่รุนแรง มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ ๕๐ ปี และจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน
๒. ไม่มีภาวะทางอายุรกรรม ศัลยกรรม หรืออาการอื่นที่มีผลต่อการฝึกด้วยวิธีการทางกายภาพบำบัด ดังต่อไปนี้
- ๒.๑ โรคหัวใจ หัวใจเต้นผิดปกติ หรือมีอาการเจ็บหน้าอกขณะทำกิจกรรม
- ๒.๒ โรคติดต่อทางเดินหายใจ วัณโรค หรือโรคที่ติดต่อทางการไอ จาม ระยะกำเริบหรือแพร่เชื้อ
- ๒.๓ มีปัญหาคลื่นไส้สภาวะ อูจจาระไม่ได้
๓. มีสัญญาณชีพคงที่ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ทุกข้อ
- ๓.๑ ชีพจรขณะพัก(มากกว่า ๖๐ ครั้งต่อนาที และไม่เกิน ๑๐๐ ครั้งต่อนาที)
- ๓.๒ ความดันโลหิต(มากกว่าหรือเท่ากับ ๙๐/๖๐ และไม่สูงกว่า ๑๘๐/๑๑๐ มิลลิเมตรปรอท)
- ๓.๓ อัตราการหายใจ.....(ไม่สูงกว่า ๒๒ ครั้งต่อนาที)
- ๓.๔ ค่าความเข้มข้นออกซิเจนในเลือด วัดที่ปลายนิ้ว (SpO2)..... (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๖)
- ๓.๕ อุณหภูมิร่างกาย(ไม่สูงกว่า ๓๗.๘ องศาเซลเซียส)
๔. Barthel Index ADL จาก ๒๐ คะแนน
- หากผลการประเมินได้คะแนนรวมมากกว่าหรือเท่ากับ ๑๕ คะแนน แต่ผู้ป่วยยังมีภาวะความบกพร่องและมีความจำกัดในการทำกิจกรรม ที่ควรได้รับการฝึกทางกายภาพบำบัด เพื่อเร่งการฟื้นตัวจากปัญหาด้านการเคลื่อนไหว การเคลื่อนย้าย การทรงตัว การใช้แขนขา การทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างน้อย ๑ รายการขึ้นไป ดังนี้
- การขึ้นลงจากเตียง (Transfers bed to chair and back)
- การเคลื่อนไหว นั่ง ยืน เดิน (Mobility on level surfaces)
- การขึ้นลงบันได (Stair climbing)
- การเข้าห้องน้ำ (Toilet use)

ภาคผนวก ๒

รหัส ICD-10 ของผู้ป่วยระยะกลาง ๔ กลุ่มโรค

กลุ่มเป้าหมาย	รหัส ICD-10
๑. โรคหลอดเลือดสมอง (Stroke)	160-164
๒. สมองบาดเจ็บ (Traumatic brain injury)	S061-069
๓. ไขสันหลังบาดเจ็บ (Spinal cord injury)	S14.0-S14.1 S24.0-S24.1 S34.0-S34.1 S34.3
๔. กระดูกสะโพกหักจากภัยอันตรายชนิดไม่รุนแรง (Fragility hip fracture) ในผู้ป่วย อายุ \geq ๕๐ ปี	S720 S721 S722

ภาคผนวก ๓

แบบประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวัน Barthel Index ADL

๑. Feeding (รับประทานอาหาร เมื่อเตรียมสำหรับไว้ให้เรียบบร้อยต่อหน้า)

- ไม่สามารถตักอาหารเข้าปากได้ ต้องมีคนป้อนให้
- ๑ ตักอาหารเองได้ แต่ต้องมีคนช่วย เช่น ช่วยใช้ช้อนตักเตรียมไว้ให้ หรือตัดเป็นเล็ก ๆ ไว้ล่วงหน้า
- ๒ ตักอาหารและช่วยตัวเองได้เป็นปกติ

๒. Grooming (ล้างหน้า หวีผม แปรงฟัน โกนหนวด ในระยะเวลา ๒๔-๒๘ ชั่วโมงที่ผ่านมา)

- ต้องการความช่วยเหลือ
- ๑ ทำเองได้ (รวมทั้งที่ทำได้เองถ้าเตรียมอุปกรณ์ไว้ให้)

๓. Transfer (ลุกนั่งจากที่นอน หรือจากเตียงไปยังเก้าอี้)

- ไม่สามารถนั่งได้ (นั่งแล้วจะล้มเสมอ) หรือต้องใช้คนสองคนช่วยกันยกขึ้น
- ๑ ต้องการความช่วยเหลืออย่างมากจึงจะนั่งได้ เช่น ต้องใช้คนที่แข็งแรง หรือมีทักษะ ๑ คน หรือใช้คนทั่วไป ๒ คนพยุง หรือดันขึ้นมาจึงจะนั่งอยู่ได้
- ๒ ต้องการความช่วยเหลือบ้าง เช่น บอกให้ทำตาม หรือช่วยพยุงเล็กน้อย หรือต้องมีคนดูแลเพื่อความปลอดภัย
- ๓ ทำได้เอง

๔. Toilet use (ใช้ห้องน้ำ)

- ช่วยตัวเองไม่ได้
- ๑ ทำเองได้บ้าง (อย่างน้อยทำความสะอาดตัวเองได้หลังจากเสร็จธุระ) แต่ต้องการความช่วยเหลือในบางสิ่ง
- ๒ ช่วยตัวเองได้ดี (ขึ้นนั่งและลงจากโถส้วมเองได้ ทำความสะอาดได้เรียบบร้อยหลังจากเสร็จธุระ ถอดใส่เสื้อผ้าได้เรียบบร้อย)

๕. Mobility (การเคลื่อนที่ภายในห้องหรือบ้าน)

- เคลื่อนที่ไปไหนไม่ได้
- ๑ ต้องใช้รถเข็นช่วยตัวเองให้เคลื่อนที่ได้เอง (ไม่ต้องมีคนเข็นให้) และจะต้องเข้าออกมุมห้องหรือประตูได้
- ๒ เดินหรือเคลื่อนที่โดยมีคนช่วย เช่น พยุง หรือบอกให้ทำตาม หรือต้องให้ความสนใจดูแลเพื่อความปลอดภัย
- ๓ เดินหรือเคลื่อนที่ได้เอง

๖. Dressing (การสวมใส่เสื้อผ้า)

- ต้องมีคนสวมใส่ให้ ช่วยตัวเองแทบไม่ได้ หรือได้น้อย
- ๑ ช่วยตัวเองได้ประมาณร้อยละ ๕๐ ที่เหลือต้องมีคนช่วย
- ๒ ช่วยตัวเองได้ดี (รวมทั้งการติดกระดุม รูดซิป หรือใช้เสื้อผ้าที่ตัดแปลงให้เหมาะสมก็ได้)

๗. Stairs (การขึ้นลงบันได ๑ ชั้น)

- ไม่สามารถทำได้
- ๑ ต้องการคนช่วย
- ๒ ขึ้นลงได้เอง (ถ้าต้องใช้เครื่องช่วยเดิน เช่น walker จะต้องเอาขึ้นลงได้ด้วย)

๘. Bathing (การอาบน้ำ)

- ต้องมีคนช่วยหรือทำให้
- ๑ อาบน้ำเองได้

๙. Bowels (การกลั่นถ่ายอุจจาระในระยะ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา)

- กลั่นไม่ได้ หรือต้องการการสวนอุจจาระอยู่เสมอ
- ๑ กลั่นไม่ได้บางครั้ง (เป็นน้อยกว่า ๑ ครั้งต่อสัปดาห์)
- ๒ กลั่นได้ปกติ

๑๐. Bladder (การกลั่นปัสสาวะในระยะ ๑ สัปดาห์ที่ผ่านมา)

- กลั่นไม่ได้ หรือใส่สายสวนปัสสาวะแต่ไม่สามารถดูแลเองได้
- ๑ กลั่นไม่ได้บางครั้ง (เป็นน้อยกว่าวันละ ๑ ครั้ง)
- ๒ กลั่นได้ปกติ

คะแนนรวม _____ จาก ๒๐ คะแนน